

LUX FILM DAYS

3 FILMA
24 JEZIKA
28 ZEMALJA

© Komplizen Film

WESTERN

Film Valeske Grisebach
Njemačka, Bugarska, Austrija

Evropski parlament

WESTERN

FILM VALESKE GRISEBACH

Mala skupina njemačkih radnika poslana je u Bugarsku da bi postavila vodnu turbinu usred suhe planinske regije na jugu zemlje nedaleko od granice s Grčkom. Podižu kamp pokraj izoliranog sela i obilježavaju svoj dolazak podizanjem nacionalne zastave, što predstavlja osvajačku gestu koja pomalo izaziva lokalno stanovništvo.

To je početak teškog suživotu između dviju skupina u kojima nitko ne govori jezik one druge. Meinhard, koji je navodno služio u Legiji stranaca i koji je postao građevinski radnik da bi nešto zaradio, učinit će ipak prve korake prema seljanima da bi pokazao dobru volju. Zbog toga se sve više udaljava od svojih kolega koji su okrenuti prema sebi, uvjereni u svoju superiornost i kojima manjka empatije. Napredujući od nerazumijevanja do istinskih trenutaka dijeljenja, Meinhard, antiheroj bez obitelji i ikakvih veza, uspijeva nekako ući u taj svijet koji se toliko razlikuje od njegovog.

KONTEKST

Suprotstavljanjem skupine njemačkih radnika i stanovnika malog, udaljenog sela u Bugarskoj, njemačka redateljica Valeska Grisebach poziva nas da sagledamo velike socioekonomske i kulturne razlike koje postoje među zemljama Europske unije. Radnja njezina filma događa se u mladoj Europi koja je još uvijek u izgradnji i koja je puna kontrasta. Iako njihovi kontakti nose sa sobom jasno ljudsko značenje, oni također otkrivaju različite vrijednosti, kodove i ponašanja koji će dovesti do više ili manje latentnih nesporazuma i sukoba.

Njihova je komunikacija obilježena opipljivom dramskom napetošću koja će popustiti tek na kraju filma kada se mještani pridruže Nijemcima u kampu u pjesmi i plesu, koji predstavljaju univerzalni jezik. Potreba za nadilaženjem predrasuda, za poštovanjem drugih i otvorenosti prema njima tema je *Western*, filma koji odbacuje prepotentnost i osvajački mentalitet prema siromašnijim partnerima.

BILO JEDNOM NA ISTOKU

Sve do njezina ulaska u Europsku uniju 2007., Bugarska je za zapad bila nepoznata zemlja koja se uglavnom povezivala s bivšim sovjetskim blokom, iako se on raspao gotovo četvrtinu stoljeća ranije. U svojem bavljenju međuljudskim odnosima *Western* jasno oslikava jaz koji postoji između dvaju svjetova koji još nisu uspjeli pronaći zajednički europski identitet. Vrijedno je pozornosti to što se njemački radnici od samog početka ponašaju kao da su na osvojenom teritoriju: podižu svoju nacionalnu zastavu da bi na vidljiv način pokazali kontrolu nad tim malim prostorom na kojem se nalazi njihov kamp dok su radovi u tijeku. Meinhard uzima konja za kojeg misli da je divlji, no koji zapravo pripada Adrianu, Vankovu ujaku. Vincent se neprilično ponaša prema djevojkama koje se kupaju u rijeci te se ne libi preusmjeriti vodu od sela jer je došljacima manjka, kao da su njihove potrebe važnije od potreba lokalnog stanovništva, došljaci prave buku dok se usred noći voze po selu u terenskom vozilu da bi nametnuli svoju prisutnost i obeshrabrili potencijalne uljeze od približavanja njihovim instalacijama...

© Komplizen Film

© Komplizen Film

© Komplizen Film

Film Valeske Grisebach uključuje prizore koji podsjećaju na klasične vesterne: Meinhard kao usamljeni kauboj koji jaše bez sedla bezizražajnog lica, neplodna suha zemlja koja nudi predivne krajolike, malo selo prašnjavih ulica i s kafićem koji služi kao salon i gdje se vrijeme ubija ispijanjem rakije i kartanjem za novac, dvije skupine u sukobu od kojih se jedna smatra superiornom u odnosu na drugu u pogledu razvoja i civilizacije – jedan Nijemac koji promatra mjesta iz svog terenskog vozila kaže da izgledaju kao da su se vratili u prošlost itd.

U tom kontekstu nepovjerenja, Meinhardov lik srećom ublažuje susret obojen neprijateljstvom i nerazumijevanjem. Unatoč jezičnoj prepriki uspijeva uspostaviti veze s lokalnim stanovništvom te razviti prema njima suosjećanje koje će zasmetati njegovim njemačkim kolegama. Posebno se zalaže za njih kad jedne večeri Vincent spomene ideju da preusmjere vodu koja je namijenjena selu. On na to objasni da je voda ograničena i da je zbog manjka već podijeljena između triju različitih mjesta. No Vincent se ne obazire na njegove argumente i fizički ga napadne dok se udaljava u mrak jer za njega već i činjenica da Meinhard uopće spominje teškoće njihovih susjeda znači da se okrenuo protiv svog tabora. Uzimanje u obzir tuđih interesa, koje potpuno izostaje iz razmišljanja šefa gradilišta, postat će plod razmjena koje se malo po malo uspostavljaju između njega i seljana, što jasno ističe važnost dijaloga koji je ključan na ljudskoj razini, no i na razini društva u tom pogledu što omogućuje dobivanje ključnih informacija bez kojih suživot nije moguć.

TEŽAK SUSRET

Uskoro se zaustavljaju radovi na gradilištu pa radnici više nemaju što raditi. Kamion koji treba isporučiti 40 tona šljunka potrebnog za nastavak gradnje kasni, tako da maloj skupini Nijemaca sunce, rijeka i alkohol postaju glavne razbibrige. Dok se životi radnika nastavljaju usporenim tempom, njihovo čekanje popraćeno je dugim kadrovima krajolika i zujanjem insekata. No Meinhard provodi većinu vremena u selu i sudjeluje u aktivnostima seljana: gradnji kamenog zida, sušenju listova duhana itd. Život ovog čovjeka bez korijenja kao da počinje teći u drugom smjeru. On je prilično enigmatičan, njegov identitet neodređen (tvrdi da je bivši legionar Legije stranaca bez doma i obitelji, no nikad ništa u filmu to ne potvrdi sa sigurnošću), ne nalazi u potpunosti svoje mjesto ni u kampu ni u selu. Nekoliko puta ta stalna putovanja između dvaju mjesta, većinom navečer ili usred noći, nude redateljici priliku da uvede neočekivane situacije i nasilje u sanjivi ritam filma.

Prizor u kojem Vincent napada Meinharda i obara ga na zemlju dok ovaj sam hoda po mraku ponoviti će se još triput. Prvi put to se dogodi kad se Vanko baci na njega s kamiona – obojica padaju na tlo, no situacija se brzo okrene protiv mladića koji se onesvijesti. Dok Vanko leži onesviješten, nameću se pitanja o njegovim motivima i o reakcijama seljana kad vide Meinharda da nosi u selo njegovo nepomično tijelo. No kad se probudi, ispostavi se da se samo htio našaliti i da Meinharda od tog trenutka smatra prijateljem. Stoga je riječ o „praznoj“ epizodi koja nema ozbiljnih posljedica, no koja je važna zato što uvodi stres koji ukazuje na stalnu napetost koja postoji između dviju zajednica. Pred kraj filma Meinhard doživi drugi napad u istim noćnim okolnostima. Nakon što jednom seljaninu odbije isplatiti novac koji je ovaj izgubio na kocki, trojica ga muškaraca sustignu, premlate te pobjegnu nakon što ga bace u rijeku. Potpuno mokar odlučio provesti noć na tom mjestu, a sutradan

ga na cesti pokupe seljani koji idu na zabavu u njemački kamp. Konačno, kad je večer na vrhuncu, Meinharda jedan seljanin optuži da je spavao s djevojkom iz sela. Dvojica muškaraca potuku se i Meinhard se opet nađe na tlu. „Takva su sela... Sve se može dogoditi!“ kaže mu Adrian koji ga želi utješiti nakon tuče.

Čini se da je radnja *Westerna* podijeljena na dva vremena: dnevno, koje je prilično tečno i u kojem su odnosi uokvireni i kontrolirani, te noćno, kada vlada određeno divljaštvo i dolazi do nagle i brutalne erupcije tenzija koje se nakupljaju oko glavnog lika. Meinhard ponekad izaziva nepovjerenje kolega, posebno svog šefa Vincenta koji se osjeća izdanim, a ponekad seljana koji ne razumiju najbolje njegovu želju za integracijom i koji mu na određeni način spočitavaju što naspram njih ne održava odgovarajuću distancu. U njegovu se liku zapravo kristalizira glavna tema filma, odnosno stvarni susret dviju skupina ljudi koje su suprotstavljene unatoč zajedničkom političkom identitetu koji zahtijeva, uz želju za otvaranje prema drugome, mnogo poštovanja i opreza.

© Komplizen Film

SMJERNICE ZA DALJNJE RAZMIŠLJANJE

- Na početku filma Vincent zaplijeni šešir mlade Bugarke koji je pao u vodu te je izaziva njime, pri čemu ide toliko daleko da joj zagnjuri glavu u vodu. Na kraju je filma slična scena u kojoj Bugari odnose njemačku zastavu. Kako tumačite paralelizam između tih dviju simetričnih i sličnih scena?
- „Što tražiš ovdje?“ Adrian pita Meinharda na samom kraju filma kad mu vraća nož koji je Meinhard poklonio njegovu nećaku Vanku. U svjetlu elemenata filma, razmislite i o sljedećem pitanju: što bi Meinhard mogao tražiti na tom negostoljubivom mjestu gdje se ništa ne događa izvan sela, gdje kao da nikad ne dolaze vijesti iz svijeta, gdje manjka posla, ali također i kulturnih te sportskih aktivnosti?
- Film sadrži niz suptilnih aluzija na dugu povijest te zemlje i njezinu gospodarsku situaciju. Sjećate li se tih aluzija? Što ti kontekstualni elementi dodaju malo priči o susretu između bugarskih seljana i njemačkih radnika?

© Komplizen Film

les grignoux

FILMOVI IZ EUROPE ZA EUROPU

Nakon prošlogodišnjeg izdanja, kojim je obilježena 10. obljetnica ove inicijative, FILMSKA NAGRADA LUX ponovno donosi niz filmova mladih i talentiranih europskih redateljica i redatelja izuzetno različitih žanrova i ugođaja. Europski parlament ima čast predstaviti tri filma u konkurenciji za FILMSKU NAGRADU LUX 2017.:

120 OTKUCAJA U MINUTI (*120 battements par minute*), film Robina Campilla, Francuska

SAMEBLOD (*Sami Blood*), film Amande Kernell, Švedska, Norveška, Danska

WESTERN, film Valeske Grisebach, Njemačka, Bugarska, Austrija

Ovi se filmovi na topao i pametan način bave aktualnim temama te odražavaju trenutačna zbivanja u Europi. Prikazuju likove koji svijet oko sebe promatraju širom otvorenih očiju ne bi li razumjeli zbilju, odnosno društva i zajednice kojima pripadaju. Prikazivanjem priča sublimiranih filmskim emocijama ističe se kvaliteta i raznolikost europske kinematografije, kao i njezina važnost u stvaranju društvenih vrijednosti i kulturnih zajednica. Pozivamo vas da pogledate ove filmove na 6. izdanju DANA LUX FILMA.

FILMSKA NAGRADA LUX

Kultura ima ključnu ulogu u izgradnji naših društava.

S tim je na umu Europski parlament 2007. osnovao FILMSKU NAGRADU LUX, kojom želi pridonijeti distribuciji europskih filmova širom Europe i potaknuti europsku raspravu o važnim društvenim pitanjima.

FILMSKA NAGRADA LUX jedinstvena je inicijativa. Dok se većina filmova europskih koprodukcija prikazuje samo u zemljama porijekla i rijetko doživi distribuciju na drugim tržištima, čak i unutar Unije, FILMSKOM NAGRADOM LUX tri europska filma dobivaju rijetku mogućnost da ih se prikaže s podnaslovima na 24 službena jezika Europske unije.

Dobitnika FILMSKE NAGRADE LUX odabiru zastupnici u Europskom parlamentu, a pobjednik će biti proglašen 15. studenog 2017.

DANI LUX FILMA

U okviru FILMSKE NAGRADE LUX pokrenuti su i DANI LUX FILMA. Od 2012., tri se filma u konkurenciji za FILMSKU NAGRADU LUX prikazuju široj europskoj publici na DANIMA LUX FILMA.

DANI LUX FILMA prilika su za nezaboravan kulturni doživljaj koji nadilazi granice. Od listopada do prosinca moći ćete se pridružiti filmofilima iz cijele Europe i prisustvovati projekcijama ovih triju filmova na jednom od 24 službena jezika Europske unije. Ne zaboravite glasati za film koji vam se najviše sviđa na našoj internetskoj stranici luxprize.eu ili na našoj stranici na Facebooku!

NAGRADA PUBLIKE

O dobitniku posebne nagrade publike u okviru FILMSKE NAGRADE LUX odlučuju gledatelji. Ne propustite glasati za jedan od triju filmova do 31. siječnja 2018.! Mogli biste dobiti priliku da na poziv Europskog parlamenta prisustvujete međunarodnom filmskom festivalu u Karlovym Varyma u srpnju 2018. i proglasite dobitnika nagrade publike.

GLEDAJTE,
KOMENTIRAJTE
I GLASAJTE!

@luxprize

#luxprize

LUX
PRIZE
.EU

REDATELJICA: Valeska Grisebach

SCENARISTICA: Valeska Grisebach

ULOGI: Meinhard Neumann, Reinhardt Wetrek, Syuleyman Alilov Letifov, Veneta Frangova, Vyara Borisova

SNIMATELJ: Bernhard Keller

PRODUCENTI: Jonas Dornbach, Janine Jackowski, Maren Ade, Valeska Grisebach, Michel Merkt

PRODUKCIJSKE KUĆE: Komplizen Film, Chouchkov Brothers, Coop99 Filmproduktion, KNM et ZDF-Das Kleine Fernsehspiel

GODINA: 2017.

TRAJANJE: 119 minuta

ŽANR: fikcija

ZEMLJE: Njemačka, Bugarska, Austrija

JEZICI ORIGINALA: njemački, bugarski, engleski

Tekst je dovršen u kolovozu 2017.

